

הביקור אצל ר' חיים עוזר זצ"ל

חותני הרב ר' ח. ש. לבקובסקי ז"ל, שהיה חבר המזרחי היה מקורב לר' חיים עוזר גלוזה אלי לבקור אצלו והציגני בפניו. הוא קבלני בחביבות רבה וכשנפרדתי ממנו ליווה אותי עד המדרגות ולחץ את ידי בשתי ידיו ובירך אותי בחמימות. הלכתי לפגישה אתו מתוך יראת כבוד גדולה, בזכרי את פרסומו בכל ליטא בגאונותו ופקחותו. אנשים היו עומדים אצלו בתור שעות רבות כדי להתקבל על ידו ולקבל עצתו בענינים צבוריים ופרטיים. לצערי הרב יצאתי מהפגישה מאוכזב מאוד. השיחה אתו היתה לא יותר משיחת נימוסין. השאלות היו שגרתיות וגם הטענות נגד החיים בא"י הנוצרים ע"י הציונים היו שיגרתיות; לא מתוך לימוד הענינים באופן יסודי, אלא על סמך שמועות שקלט מאחרים, פשוט לא ירד לעומקא דדינא, אם משום, שלא האמין בכלל בחשיבות המפעל הציוני בא"י עבור העם היהודי, או כיון שכגדול הדור, שאליו היס פונים בשאלות מכל קצוי המדינה וגם מחו"ל והרגשת האחריות הכבדה למצב הרוחני-דתי של המוני היהודים והדאגה לקיום הישיבות ומוסדות התורה האחרים, כשכל הפעולה בענינים אלה התרכזה מסביבו, ומתוך כך לא התפנה לבעיית א"י, שלא נראתה בעיניו כ"כ תכופה. לא כך היתה הפגישה שלי עם ר' ירוחם לבוביץ זצ"ל המשגיח של ישיבת מיר, כפי שספרתי עליה בכרך א' של ספרי. הוא ישב אתי שעות התענין בכל פרטי החיים בא"י אפילו בבעיה של צורות ההתישבות של המושב והקיבוץ. ראיתי שהוא רצה ללמוד את בעיית א"י מכל צדדיה. כמחנך היה קשור לאלפי תלמידים ילמדו בישיבתו ואשר היו מתעצצים אתו לא רק בענינים רוחניים, אלא גם בבעיית סידורם בחיים גם אחרי עזבם את הישיבה — תפס את הבעיה של הנוער הדתי בגולת פולניה בכל עמקותה ועל כן רצה לדעת מה יכול המפעל הציוני לתרום לפתרון בעיית הנוער הדתי המתלבט קשה. אמנם בישיבתו לא נתן לשום עסקנות פוליטית לחדור לא של המזרחי ולא של האגודה, אבל מודאג היה לגורל הבחור הדתי אחרי עזבו את הישיבה, כאשר הוא מתחתן וצריך לדאוג לקיום משפחתו. וכפי שכתבתי בכרך א' הושפע משיחתי אתו ומצאתי בא"י תלמידים שלו שנסעו לא"י על פי עצתו.

אי האוביקטיביות של המשטרה כלפי היהודים

בזילנה נוכחתי לראות את הפחד של היהודים מאי האוביקטיביות של המשטרה כלפיהם. לאחר הרצאתי, בשעה שתים עשרה בלילה הלכנו כמה עשרות בחורים ובחורות ברחוב, פתאום ראיתי שכולם ברחו ועל ידי נשארה בחורה אחת כולה